

Pääkirjoitus

Mitä akateeminen Eurooppa tutkii?

Euroopan taloudellinen yhentyminen tulee ilmeisesti hallitsemaan tällä vuosikymmenellä vanhan maanosamme yhteiskunnallista ja taloudellista kehitystä. Eurooppa on jo pitkään kokenut ulkoista painetta sen vuoksi, että muu maailma — erityisesti Japani ja Yhdysvallat ovat kiristäneet kilpailua maailmantalouden hegemoniasta. Tämä puolestaan on johtanut eurooppalaiseen yhteistyöhön monilla aloilla — ei vähiten tutkimuksessa ja koulutuksessa. Eurooppalaisten yliopistojen, korkeakoulujen ja tutkimuslaitosten tutkimusohjelmia on samalla ennakkoluulottomasti uudistettu.

Niinpä kunnianarvoisessa *London School of Economics*'issa on tänä lukuvuotena käynnistetty monia uusia tutkimusohjelmia. Esimerkkeinä kansainvälisen talouden alalta mainittakoon seuraavat projektit:

- Kiinan talousreformi
- Latalalaisen Amerikan kaupan organisatiot
- Mitä vuosi 1992 merkitsee Euroopan teollisuuden yhteistyölle?

Rahoitusmarkkinain tutkimusohjelmaan kuuluu odotetusti vuoden 1987 pörssiromahduksen seurauksena aktueellit aihepiirit:

- Ovatko rahoitusmarkkinat tehokkaat?
- Rahapolitiikan tavoitteiden konfliktit
- Verouudistus ja rahapolitiikka

Yhteiskunnallisista aihepiireistä merkittävin lienee Euroopan maissa toteutetun sosiaalipolitiikan tutkimus.

Kielin Instituutti (Institut für Weltwirtschaft) kuuluu niinkään arvovaltaisten tutkimuslaitosten sarjaan. Se toimii perinteisesti

yhteistyössä Christian Albrechts' yliopiston, Heidelbergin ja Free University of Amsterdam'in kanssa.

Kielin instituutin tutkimusohjelma on selvästi perinteisempi kuin LSE:n. Esimerkkeiksi voidaan ottaa mm. seuraavat maailmantalouden projektit:

- Kansantalouksien kasvu ja rakenne Comecon'issa, EFTA:ssa ja EEC:ssä
- Niukkojen resurssien tutkimus
- Ympäristötalous
- Kehitysmaiden talous
- Maailmantalouden suhdannevaihtelu

WIFO-instituutti Itävallassa on yksityinen non-profit tutkimuslaitos, joka sekin keskittyy maailmantalouden kehityksen seuraamiseen.

Instituutin johtavat periaatteet ovat kokosen toiminta-ajan olleet: itsenäisyys tutkimusohjelmien valinnassa ja käytännön soveluksiin pyrkiminen.

Instituutin tärkeimmät tutkimusalueet ovat nekin perinteiset:

- Kansainvälisten suhdanteiden jatkuva tutkimus
- Ulkomaankauppa, turismi, työmarkkinat
- Innovaatioprosessit ja investointipäätökset
- Alueellinen rakennekehitys ja integraatio
- *East-West* blokkien taloussuhteiden seuranta.

Tilburgin sovelletun taloustieteellisen tutkimuksen instituutti täyttää tänä vuonna 60 vuotta. Juhlavuoden merkeissä se on uudistanut lähes täysin tutkimusohjelmansa. Tuo-

reimpina esimerkkeinä aloitetuista tutkimuksista mainittakoon:

- Pitkien kauppaluottojen korkokehityksen selitystekijät
- Kustannusalan keskittymisen syyt
- Tukipalkkiojärjestelmän kehittäminen yksityissektorissa.

Handelshøyskolen i Sandvika — yksityinen Kauppakorkeakoulu Norjassa — saa valtion rahoitusta vain n. 10 % vuosittaisiin kustannuksiinsa. Se on käynnistänyt kaikkiaan 19 tutkimuskeskusta. Laitoksessa Eurooppa-tutkimuksella on oma osastonsa, jossa pääaiheita ovat:

- Euroopan poliittiset ja hallinnolliset instituutiot
- Elinkeinopolitiikka
- Tutkimus, teknologia ja kehityspolitiikka

Kansainvälistymisen edistämisen osastossa tärkeimmät projektit ovat:

- Norjan vientimarkkinoiden globalisointitrendit
- Kansainväliset markkina-analyysit
- *Management training* Itä-Euroopassa.

Itä-Aasian tutkimuksen osasto puolestaan on käynnistänyt alueen elinkeinoelämää selvittäviä markkinatutkimuksia.

Yhteenvedona edellä kerrotusta todettakoon, että eurooppalaiset korkeakoulut ja nii-

tä lähellä olevat tutkimuslaitokset valmentavat nykyisin tutkijoitaan todella monopoliisiin tulevaisuuden tehtäviin. Vaikkakaan akateeminen tutkimus ei aina sellaisenaan sovelu yritysten ja julkisen sektorin tarpeisiin, on sillä huomattava merkitys valmiuksien antajana myös elinkeinoelämään hakeutuville.

Nykyinen Eurooppa on vielä suhteellisen avoin.

Euroopassa ollaan vielä kiinnostuneita muistakin maista ja maanosista — jopa aidosti ja sitten itsekkäistä syistä.

Tämä lupaa hyvää sekä Euroopalle itselleen että maailmantaloudelle, mutta kuinka pitkäksi aikaa?

Hieman pitemmällä aikavälillä vaarana voi olla, että Eurooppa vähitellen kääntyy sisäänpäin ratkomaan lähinnä omia kasvavia ongelmiaan.

Näinhän on käynyt lähes aina — lähes kaikille monien kansallisuuksien suurvalloille — Rooman valtakunnasta Neuvostoliittoon.

Poikkeuksia tästä säännöstä ei juuri ole muita kuin Yhdysvallat. Sen suhteellisen hyvä menestys sekä talouden että tieteen ja kulttuurin aloilla on tiettävästi ollut Euroopan yhteisön arkkitehtienkin ylimmäisenä johtotähtenä.

Arvi Leponiemi